

COPA COGECA píše európskym ministrom poľnohospodárstva

Vážení ministri,

Copa a Cogeca, ktoré zastupujú poľnohospodárov a poľnohospodárske družstvá zo všetkých 27 členských štátov EÚ, dôrazne obhajujú konkurencieschopný a odolný poľnohospodársky sektor, ktorý je schopný čeliť budúcim výzvam a prispievať k dosahovaniu cieľov EÚ.

V turbulentných časoch sa poľnohospodársky sektor ukázal ako kľúčový pilier potravinovej bezpečnosti a životaschopných vidieckych oblastí, pričom významne prispieva k hospodárstvu a rastu EÚ. To bolo možné vďaka silnému základu, ktorý pre Spoločnú poľnohospodársku politiku (SPP) stanovujú Zmluvy, ale aj jej samostatné rozpočtové položky.

V mesiacoch pred návrhmi zo 16. júla európski poľnohospodári a poľnohospodárske družstevné organizácie v Copa a Cogeca varovali pred spôsobom, akým sa formovala reforma VFR (Viacročný finančný rámec) a SPP na roky 2028 - 2034, a to ako z hľadiska jej budúcej štruktúry, tak aj z hľadiska významných rozpočtových škrtov, najmä v neistých časoch, keď EÚ potrebuje uprednostniť potravinovú bezpečnosť a znížiť svoju závislosť. S podporou celého agropotravinárskeho reťazca EÚ sme dôsledne vyzývali k bezpečnému a spoločnému prístupu k poľnohospodárstvu v celej EÚ.

Navrhované zníženie rozpočtu SPP (o viac ako 20 %), efektívne zrušenie osvedčenej dvojpilierovej štruktúry a jej integrácia do národného a regionálneho plánu partnerstva nielenže podkopáva jednotnosť SPP a životaschopnosť poľnohospodárskych činností a vidieckych oblastí, ale ohrozuje aj integritu agropotravinárskeho reťazca a jednotného trhu.

Navyše, namiesto zjednodušenia tieto zmeny môžu spôsobiť väčšiu neistotu, väčšiu administratívnu záťaž a narušenie hospodárskej súťaže medzi členskými štátmi a regiónmi. Súčasná skúsenosť s navrhovaním, prípravou a zmenami národných strategických plánov v rámci SPP ukazuje, že ide o veľmi náročný, zložitý, zdĺhavý a ťažký proces a postupy pre všetkých – orgány aj príjemcov.

Okrem toho rozdelenie nástrojov SPP medzi viaceré nariadenia spôsobuje zložitú a ťažkú rozhodovaciu proces, čo sa odrazí vo fáze implementácie, kde národné orgány riskujú, že budú čeliť nadmernej byrokracii, politickým napätiam a neistote. To tiež sťažuje prístup poľnohospodárskej komunite k podpore EÚ z dôvodu nedostatočného pochopenia pravidiel.

Copa a Cogeca vzali na vedomie listy, ktoré predsedníčka von der Leyen zaslala vedúcim predstaviteľom inštitúcií EÚ 9. novembra 2025 a 6. januára 2026.

Tieto dva listy sú výsledkom našej neustálej činnosti a mobilizácie, ako aj uznania Európskej komisie, že návrhy zo 16. júla sú bezprecedentné a úplne neprimerané.

Hoci uznávame otvorenosť predsedníčky Komisie Ursuli von der Leyenovej v týchto dvoch listoch, ako aj angažovanosť komisára Hansena, Európskeho parlamentu a ministrov AGRI-FISH, je teraz nevyhnutné, aby spoluzákondarcovia premenili návrhy Európskej komisie na jasné legislatívne a rozpočtové opatrenia, ktoré obnovia dôveru a poskytnú právnu istotu.

V tomto zmysle je pre poľnohospodárov a poľnohospodárske družstvá v EÚ nevyhnutné, aby spoluzákondarcovia naliehavo riešili nasledujúce otázky predtým, ako prejdú k ďalším krokom legislatívneho a negociačného procesu:

1. Ustanovenia týkajúce sa SPP v návrhu NRPP

Všetky ustanovenia NRPP týkajúce sa SPP musia byť zahrnuté do návrhu SPP. Aspekty ako definície, spolufinancovanie intervencií SPP, systémy kontroly a sankcií, zber a zaznamenávanie údajov, IACS, nie je možné vynechať. V záujme zabezpečenia jednotnosti a poskytnutia právnej istoty a jasnosti v rozhodovacom procese a predvídateľnosti pre poľnohospodárov aj národné orgány by sa tento aspekt

mal naliehavo riešiť na úrovni spoluzákonodarcov.

2. 10 % cieľ pre vidiecke oblasti

Návrhy Európskej komisie z novembra nedokážu kompenzovať výrazné škrty v rozpočte SPP. Nenahrádzajú ani stratu dvojpilierovej štruktúry SPP s jej komplementaritou medzi podporou príjmov poľnohospodárov a strategickou podporou na posilnenie udržateľnosti, odolnosti, investícií do poľnohospodárskych podnikov, inovácií a generačnej obmeny v poľnohospodárstve, pričom prispievajú k dynamickému rozvoju vidieckych oblastí. Cieľ 10 % pre vidiecke oblasti by sa preto mal obmedziť na poľnohospodársky sektor a odzrkadľovať potreby poľnohospodárov a poľnohospodárskych družstiev vo vidieckych oblastiach.

3. Možnosť členských štátov využiť až 2/3 z pridelených prostriedkov na strednodobé hodnotenie už od roku 2028

Tento najnovší návrh Európskej komisie predstavuje pozitívny krok vpred, ale nespĺňa požiadavky spoločného charakteru a štrukturálnej integrity potrebné pre silnú politiku, pričom riskuje ďalšie prehĺbenie rozdielov medzi členskými štátmi, čím oslabuje jednotný trh a narúša hospodársku súťaž. Preto je mimoriadne dôležité, aby sa táto možnosť stala povinnosťou členských štátov, aby sa zabezpečili rovnaké podmienky pre poľnohospodárov v celej EÚ.

S cieľom zachovať individualitu SPP vyzývame, aby sa tieto legislatívne zmeny a rozpočtové úpravy pridali k vyčleneným sumám SPP.

Vyzývame vás preto ako spoluzákonodarcov, aby ste otvorenosť prejavenu predsedníčkou Komisie von der Leyenovou premenili na konkrétne realizovateľné zmeny a doplnenia návrhov, na ktorých sa bude možné dohodnúť v ďalších krokoch.

Európski poľnohospodári a poľnohospodárske družstvá potrebujú jednoznačnosť, stabilitu a právnu istotu v legislatívnych a rozpočtových aspektoch SPP, aby mohli včas a efektívne prispievať k legislatívnemu procesu. Je to o to dôležitejšie, že kľúčové míľniky v príprave reformy boli úplne

ignorované.

Nadalej zostávame plne mobilizovaní a zároveň pokračujeme v konštruktívnej spolupráci s inštitúciami EÚ s cieľom dosiahnuť výsledky potrebné na posilnenie konkurencieschopnosti a odolnosti odvetvia, ktoré je pre EÚ strategické.

Ďakujeme za pozornosť a sme k dispozícii v prípade akýchkoľvek nejasností.

Massimiliano Giansanti, prezident Copa

Lennart Nilsson, prezident Cogeca